

SVERIGES FÖRENADE HBTQ-STUDENTER PRESENTERAR:

Wannabe

NR 15 TEMA: MOTSTÅND

**INTERNATIONELL KAMP MÖTER MOTSTÅND • ATT VARA HATAD FÖR DEN MAN ÄR
POLITISERADE KROPPAR I VIRTUELLA RUM • FREDRIKS QUEERA BADHUSOTOPI**

Innehåll:

Sveriges Förenade HBTQ-studenter, SFQ, är här! LINDA ELSTAD	s. 4
Presentation av förbundsstyrelsen	s. 6
Internationell kamp möter motstånd LINDA ELSTAD	s. 8
Vladimir Veljkovic - serbisk hbt-aktivist SARA NILSSON	s. 10
Att vara hatad för den man är SARA NILSSON	s. 14
Kladd i vardagen CHRIS RIDDSELIUS	s. 18
Politiserade kroppar i virtuella rum SIGNE BREMER	s. 20
Mitt förhållande till BDSM och feminism HELENA ÖSTERLUND	s. 26
Fredriks queera badhusutopi LISA OLOFSSON	s. 30
Rapporter ISABEL ENSTRÖM/SOFIA B. KARLSSON	s. 33
SFQ i bilder	s. 34
STOLT bjöd på årets mest färgglada fest ANNA-KARIN BLOM	s. 36

Medverkande i Wannabe nr 15:

TEXTER

Anna-Karin Blom, Signe Bremer,
Linda Elstad, Isabel Enström, Sofia
B. Karlsson, Anna Olovsson,
Lööv, Sara Nilsson, Lisa Olofsson,
Chris Riddselius, Helena
Österlund

FOTO

Viola Arvidsson, Markus
Biebl, Salli Fanaei, Camilla
Lekebjerg, Sara Nilsson,
Anna Olovsson,
Lööv, Linnea
Ornstein, Maria
Wallin

ILLUSTRATIONER

Sara Elgeholm, Camilla Lekebjerg
(framsida)

LAYOUT

Maria Wallin

REDAKTION

Signe Bremer, Linda Elstad, Sara
Nilsson, Lisa Olofsson, Anna
Olovsson, Lööv, Maria Wallin

ANSVARIG UTGIVARE

Anna Olovsson Lööv

TRYCK

Wallin & Dalholm Boktryckeri AB

KONTAKTA OSS

wannabe@hbtqstudenterna.se

WEBBPLATS

www.hbtqstudenterna.se

POSTADRESS

Sveriges Förenade HBTQ-
studenter, Wollmar
Yxkullsgatan 16, 11850
Stockholm

Upplaga 3000 ex

Juli 2008

illustration CAMILLA LEKEBJER

Från bajs till Maciej Zaremba.

Det har varit ett turbulent år för SFG – numera SFQ. SFQ:s kontor i Stockholm har utsatts för inte mindre än fem bajsattacker sedan sommaren 2007. I DN har journalisten Maciej Zaremba i en artikelserie använt Gaystudenterna på Lärarhögskolan i Stockholm och riksförbundet som slagpåse i vad han menar är ett överutnyttjande av Likabehandlingslagen av studenter i högskolan. Zaremba slår vilt omkring sig och lyckas träffa de flesta grupper alltifrån dyslektiker till hbt-personer som han menar utnyttjar systemet – allt skrivet med en total avsaknad av maktperspektiv både i analysen av högskolan och av samhället i stort.

Men kanske är allt detta inte så mörkt och brunt som det först kan verka. Kanske kan man ta den senaste tidens angrepp som tecken på att SFQ har skapat sig ett namn och en plats i kampen mot heteronormativitet, inte bara i högskolan utan även i andra sammanhang. Att få sitt kontor attackerat med bajs fem gånger under ett halvår och slaktas i en artikelserie i DN måste ju tyda på att vi gör något rätt, eller?

Skämt åsido.

Det här är mitt premiärnummer som ny chefredaktör för Wannabe. Jag heter Anna Olovsson Lööv och arbetar till vardags som doktorand i genusvetenskap på Lunds universitet och sitter även i SFQ:s styrelse. Att inleda sin första mening i Wannabe som chefredaktör med ordet bajs var inget jag hade planerat, men det känns påkallat att uppmärksamma sättet varpå SFQ betraktas av vissa och vilka reaktioner organisationen kan väcka. När jag mitt under Pride 2007

fick ett mess om bajsattack nr 1 kom jag att tänka på kriminologen Eva Tibys forskning om hatbrott mot hbt-personer. Hatbrott behöver inte alltid vara fysiskt våld, utan kan också ta sig uttryck som i exemplet med det lesbiska paret som kommer ut en morgon till sin bil och finner att hela bilen är nersmetad med bajs. En mer utförlig diskussion om hatbrott kan läsas i intervjun med socionomen Anneli Svensson.

Det här numret av tidningen har temat motstånd. Motstånd kan både mötas och göras och artiklarna i detta nummer utforskar motståndet på bred front. Wannabe bjuder på intervjuer med den serbiske hbt-aktivisten Vladimir Veljkovic och med arkitektstudenten Fredrik Metso som ritat ett queert badhus. Numret innehåller också en personlig reflektion över relationen mellan feminism och BDSM och en berättelse från en transpersons vardag, och dessutom utforskas Quiser som ett transpolitiskt motståndsrum på webben. I en artikel om internationellt motstånd diskuteras de oheliga allianser som bildas i protest mot hbt-personers rättigheter. Förutom allt detta presenteras SFQ:s styrelse och det rapporteras från olika SFQ-aktiviteter under året och från SFQ:s lokalavdelning STOLT i Piteå. Som avslutning har Wannabe äran att få presentera en seriestrip av serietecknaren Sera, bara att klippa ut och sätta upp på väggen! Som ny chefredaktör är jag stolt över att kunna presentera Wannabe nr 15, 2008, på temat motstånd. Läs och låt dig inspireras!

ANNA OLOVSSON LÖÖV

Vill du skriva i Wannabe? Kontakta mig på
wannabe@hbtqstudenterna.se

Sveriges Förenade HBTO-studenter, SFQ, är här!

text LINDA ELSTAD
illustration CAMILLA LEKEBJER

Med överväldigande majoritet beslöt årsmötet 2007 att ändra namn på förbundet, och förpassa Sveriges Förenade Gaystudenter till historien. Årsmötet hade långa och livliga diskussioner och beslutade till sist att förbundets nya namn är SFQ, ett riksförbund för homo-, bi-, trans- och queera studenter!

Årsmötet i november 2007 kommer vid tillbakablickar i förbundets historia ses som ett historiskt sådant, där beslut om nytt namn och ny organisation togs. Både namn- och organisationsdiskussionerna hade föregåtts av remissrundor, och det var ett diskussionslystet årsmöte som gick till beslut. Namndiskussionen inkluderade förslag som QueerS, Studenter mot heteronormativitet och Sveriges Förenade Queerstudenter. Efter omfattande diskussion och lunchpaus gick årsmötet till beslut i frågan, för att slutligen landa i SFQ, som utläses Sveriges Förenade HBTO-studenter. Diskussionerna berörde för- och nackdelar med både det gamla namnet och de nya förslagen; hur de verkar exkluderande eller inkluderande. Årsmötet bestämde sig alltså för ett namn som inkluderar homosexuella, bisexuella, transpersoner och queera. Riksförbundets huvudsakliga syfte kommer även fortsättningsvis vara att förbättra situationen för HBTO-studenter samt motverka heteronormativitet i högre utbildning.

Årsmötet beslutade också om att ändra organisationsstrukturen för förbundet, och lämna paraplyorganisationsmodellen, för att istället samlas i ett riksförbund där lokalavdelningarna utgör basen. En av avsikterna med organisationsförändringen är att skapa en tätare organisation och en starkare röst för HBTO-studenter i hela Sverige. En annan förändring är att storleken på avdelningen får genomslag i antalet ombud vid förbundets årsmöte (som numera kallas kongress). Avdelningarna representeras nu av ett till tre ombud. En normalstadga, en sorts minsta gemensamma nämnare för lokalavdelningarna, fastställdes också. Den fungerar som ett stöd i organisationsarbetet och innebär att varje avdelning inte behöver

uppfinna hjulet på nytt och den underlättar även startandet av nya lokalavdelningar.

SFQ:s huvudsakliga finansiering består av statsbidrag till ungdomsorganisationer, som fördelas av Ungdomsstyrelsen. Från Ungdomsstyrelsens håll har man under senare år stramat upp regelverket och kräver av organisationer som uppber statsbidrag att man kan verifiera medlemmarna samt att viss information finns om medlemsbasen.¹ SFQ har därför upprättat ett centralt medlemsregister som stöd för det arbetet, och som stöd för lokalavdelningarnas medlemshantering.

2008 är ett år som präglas av arbetet med att steg för steg implementera den nya organisationen i förbundets alla delar. Vi har också sett att namnbytet redan fått genomslag i många av lokalavdelningarna, som lämnar gaystudentrelaterade namn för andra alternativ. Som exempel på nya namn ser vi SFQ Umeå (tidigare Homobis) och SFQ Uppsala (tidigare FUGS). I Skövde talar man om alternativ som Regnbågsstudenterna och i Göteborg heter man nu HÅBETEKU. Det är en spännande tid nu och vi går en lika spännande framtid till mötes, samlade och peppade i arbetet för ett jämlikt förbund och en jämlik högskola!

LINDA ELSTAD är omvald förbundsordförande för SFQ 2008 och har verkat inom förbundet sedan 2004.

¹ Ungdomsstyrelsen vill veta namn, postadress, födelsedata, kön (kvinna/man/annat) och datum då man blev medlem. Det krävs också att SFQ kan visa att medlemmen tagit aktiv ställning för medlemskap under innevarande år och att tidigare medlemmar inte ligger kvar i systemet.

Presentation av förbundsstyrelsen

På årsmötet i november 2007 valdes SFQ:s nya styrelse. Ledamöterna kommer från olika delar av Sverige, från Malmö i söder till Piteå i norr. Styrelsen består av studenter och doktorander inom en rad olika ämnen. Vissa har en bakgrund inom en lokalavdelning, andra har jobbat med hbtq-frågor på annat håll. Här följer en presentation av styrelseledamöterna och presidiet och deras tankar om motstånd.

Clara Lindefors

Ålder: 23
Bostadsort: Skövde
Sysselsättning: Pluggar socialpsykologi och är kassör i SFQ
Därför är jag med i SFQ:s styrelse: Därför att jag vill förändra och förbättra saker som är fel och för att det är superkul och jag lär känna massa underbara människor.

"Motstånd för mig handlar om att agera när man ser att något är fel eller orättvist."

Anna Engström

Ålder: 23
Bostadsort: Göteborg
Sysselsättning: Logopedstudent och aktivist
Därför är jag med i SFQ:s styrelse: Massa prettoanledningar, mest. Ni vet, rädda världen och det där. Den avgörande faktorn var dock att jag trodde att det skulle vara roligt - vilket det är.

"Vad du än gör, gör inte motstånd mot dig själv."

Markus Eriksson

Ålder: 24
Bostadsort: Piteå
Sysselsättning: Pluggar till musiklärare
Därför är jag med i SFQ:s styrelse: För att högskolan formar framtidens människor och därför är det viktigt att högskolan har en hög HBTQ-kompetens och inte diskriminerar någon och SFQ jobbar med dessa viktiga frågor.

"Att våga gå mot strömmen, mot normen."

Linda Elstad

Ålder: 32
Bostadsort: Stockholm
Sysselsättning: Förbundsordförande för SFQ (annars lärarstudent)
Därför är jag med i SFQ:s styrelse: Det är ett fantastiskt sätt att få försöka påverka världen till det bättre!

"Jag vill ha mer samlad norm-motstånd! Där alla vi som sorteras ut av ojämlika normer gör gemensamt motstånd och vägrar assimilation, integration eller någon annan omskrivning för legitimerat förtryck."

Sara Nilsson

Ålder: 26
Bostadsort: Malmö
Sysselsättning: Vice förbundsordförande för SFQ och student på psykologprogrammet i Lund
Därför är jag med i SFQ:

Som student ser jag mycket som kan förbättras inom högskolan och genom SFQ kan jag vara med och göra det. Och så får jag ut mycket av det personligen då arbetet är roligt och jag för möjligheten att träffa allt från svenska byråkrater till aktivister från runt om i Europa.

"För mig handlar motstånd om att vägra invätta sig i ledet. Att orka stå emot även om trycket att följa vissa normer är hårt, och att kanske bryta lite extra för skojs skull..."

Signe Bremer

Ålder: 29 (skriver det fastän jag fyller i augusti)
Bostadsort: Göteborg
Sysselsättning: Doktorand i etnologi vid Göteborgs universitet
Därför är jag med i SFQ:s styrelse: Jag ser det som en ypperlig chans till att göra skillnad. Att helt enkelt få vara med i en spännande och livfull verksamhet och tillsammans med andra engagerade personer bedriva ett aktivt studentpolitiskt arbete mot heteronormativiteten och dess olika uttryck i högre utbildningsmiljöer.

"Jag tror på förändringspotentialen i vardagen. Alltså, att vi via aktivt motstånd och kritiska ställningstaganden i vardagens mellanmänniska möten tillsammans kan så små men många viktiga frön till samballsförändring."

Chris Riddselius

Ålder: 26
Bostadsort: Stockholm
Sysselsättning: Masterstudent i globalisering
Därför är jag med i SFQ:s styrelse: Ända sedan 68-rörelsen har studentaktivism varit en plattform för progressiv politik. Det eggar mig att fortsätta kämpa mot heterosexism och heteronormativitet. Frågor inom HBTQ-aktivism som jag tycker är extra viktiga just nu är trans, internationell solidaritet och intersektionalitet.

"Motstånd i min aktivism är för mig både något negativt såväl som något positivt. Ibland ser jag det som ett hinder, men jag ser det även som en förutsättning för att aktivismen ska fortsätta."

Anna Olovsdotter Lööv

Ålder: 31
Bostadsort: Malmö
Sysselsättning: Sitter i SFQ:s styrelse, är chefredaktör för Wannabe och doktorand i genusvetenskap vid Lunds universitet.
Därför är jag med i SFQ: För att det är en bra plattform för att bedriva förändringsarbete.

"Att göra motstånd handlar för mig om att i sin vardag aktivt och solidariskt synliggöra och bekämpa förtryckande maktordningar. Det handlar om medvetna ställningstaganden och är ett ständigt pågående arbete."

Camilla Nylundh

Ålder: 23
Bostadsort: Stockholm
Sysselsättning: Student på genusvetarprogrammet och förbundssekreterare i SFQ
Därför är jag med i SFQ:s styrelse: För att jag tror på studentrörelsens kraft och progressivitet. Dessutom får jag arbeta med intelligenta, varma och starka människor, och tillsammans med dessa formulera mina tankar till krav, mål och visioner.

"Motstånd för mig är makt, kunskap och självrespekt. Att våga gå sin egen väg och att aktivt ifrågasätta orättvisa strukturer, maktförhållanden och hierarkier."

Omar Farjani

Ålder: Hmm 28, men slutade fylla år efter 22...
Bostadsort: Stockholm
Sysselsättning: Student, livsnjutare, ledamot i SFQ, allmänt engagerad
Därför är jag med i SFQ:s styrelse: För att jag tycker att SFQ är en spännande organisation som fyller en viktig funktion som en samlad röst för HBTQ-studenter.

"När jag hör ordet motstånd tänker jag på motstånd man möter från enskilda individer eller grupper som inte är beredda att ändra på sig i en fråga och lever kvar i gamla mönster eftersom de anser att det är det ända rätta och sanna och motarbetar nytänkare."

Isabel Enström

Ålder: 33
Bostadsort: Visby
Sysselsättning: Läser ekologi, tredje året
Därför är jag med i SFQ:s styrelse: Jag vill stärka hbt-personers ställning inom den högre utbildningen samt motverka fördomsfullhet. Det finns fortfarande väldigt mycket kvar att arbeta med gällande hbt-frågor samt normer och fördomar i allmänhet och att bidra med våra svenska erfarenheter internationellt är för mig en solidarisk skyldighet.

"Protestera och demonstrera mera!"

foto SALLI FANAEI
handskrift CAMILLA LEKEBJER

Internationell kamp möter motstånd

text LINDA ELSTAD
illustration CAMILLA LEKEBJER

Året är 2008, platsen är Europa. Och fortfarande förvägras hbt-personer sina mänskliga rättigheter. Det sker i Sverige och det sker på många andra platser runt om i Europa. Försommaren är tiden på året då många prideparader och toleransmarscher genomförs, så också i år. SFQ har funnits på plats vid tre av dem.

För SFQ har det internationella arbetet blivit en viktig och självklar del. De senaste åren har SFQ stått värdar för internationella möten och projekt och deltagit i ett flertal utomlands, nätverkat, skrivit brev till politiker,

gått i parader och anordnat debatter. Många rapporter når oss om kränkningar av organisationsfrihet, om demonstrationsfrihet, om frånvaro av rättsligt skydd eller att studenter tvingas till lögn i sin studiemiljö av rädsla för repressalier.

Några exempel bland många är följande: I juni 2008 beslöt det litauiska parlamentet att stryka en mängd diskrimineringsgrunder ur diskrimineringslagstiftningen, varav en är sexuell läggning. Parlamentsledamoten Petras Gražulis menade i debatten som föregick beslutet att Litauen är en "perverterad stat, som bryr sig om minoriteter men inte människor". Prideparaden i Riga har

de senaste åren drabbats av hårt motstånd, och i år var det svårt att få demonstrationstillstånd, vilket till slut gavs, med hög närvaro av polis och med en motdemonstration tätt inpå. Polen har under de senaste åren gjort sig ökänt som EU:s högberg för institutionell homofobi, med president Lech Kaczyński,

i spetsen, samme man som tidigare som borgmästare i Warszawa förbjöd prideparader på stadens gator. Lagförslag har lyfts om att förbjuda homosexuella lärare och utbildningsmaterial om mänskliga rättigheter har

lästs in för att förhindra spridning, då ett avsnitt berör hbt-personer.

SFQ har i år närvarat i Bukarest i Rumänien, Riga i Lettland och i Warszawa i Polen. Förbud mot prideparader har nyligen utfärdats på alla tre platser och det finns ett omfattande institutionaliserat motstånd, och även folkliga motrörelser som många gånger har en religiös eller nationalistisk grund. Motståndet ser olika ut, men många oheliga allianser skapas i protest mot hbt-personers rättigheter. Paraden i Bukarest föregicks under samma vecka av en motdemonstration arrangerad av kristna fundamentalister och

en "normalitetsparad" arrangerad av högernationalister. På vissa ställen har olika grupper gjort gemensam sak, och inför World Pride i Jerusalem 2006 gick kristna, muslimska och judiska ledare samman för att stoppa evenemanget. Det verkar också som att motståndet blir mer och mer välorganiserat. Vad som tidigare såg ut att vara en mindre, oorganiserad hårdför kärna av de olika grupperingarna har nu skaffat sig fotfolk, hemsidor, t-shirts, flyers, demonstrationstillstånd och mycket aggressiv retorik, ibland kompletterat med sten och andra tillhyggen. Med den här sortens motstånd måste vi bygga våra allianser alltmer solida och aldrig glömma bort de kamper vi utkämpat tidigare. Det är också därför vi måste göra gemensam sak med vänner i olika delar av landet, från andra sidan Östersjön eller andra sidan EU-stängslet. Slaget är inte vunnit förrän varje människa har rätt att uttrycka sitt kön som den vill, har rätt att älska och leva med vem de vill, eller rätt att organisera sig för hbt-personers mänskliga rättigheter.

LINDA ELSTAD är omvald förbundsordförande för SFQ 2008 och har verkat inom förbundet sedan 2004.

Vladimir Veljkovic

Serbisk hbt-aktivist med drömmar om genusstudier

text SARA NILSSON
foto MARKUS BIEBL & MARIA WALLIN

Vladimir Veljkovic är uppvuxen och bosatt i Belgrad i Serbien. Han pluggar juridik och media och kommunikation och arbetar för Safe Pulse of Youth (SPY) – en hbt-organisation som jobbar för hbt-personers hälsa och för att skydda och verka för mänskliga rättigheter. Han har tidigare varit med och startat flera nätverk för hbt-organisationer på Balkan och ett av hans mål är att det ska resultera i en organiserad hbt-rörelse. Vladimir drömmer om att flytta till Budapest med sin pojkvän för att plugga genus.

Jag befinner mig i Budapest tillsammans med ett 30-tal andra student- och hbtq-aktivister från 22 länder i Europa och Centralasien. Vi tillbringar en vecka här för att diskutera heteronormativitet i högre utbildning. Det är ANSO, Association of Nordic LGBTQ-Student Organizations, som är arrangör och SFQ har personer på plats både som deltagare, föreläsare och organisatörer.

Jag lägger märke till en kille med kort hår och tankfull blick. Han deltar i allt men håller sig lite på sin kant. Hans blick ger honom ett allvar som gör att han ser äldre ut än han är. När vi börjar prata inser jag att han är

lika gammal som jag. Vi är båda födda 1982 - han i Belgrad, jag i Växjö.

När jag började skolan utbröt ett krig som skulle rasa i många år i hans land. När vi båda kom ut för oss själva vände vi oss till internet för att hitta information och få kontakt med andra. Men när jag relativt enkelt kollade upp vilka hbt-häng som fanns i min stad fick han själv skapa dem hos sig. När jag i Sverige har kunnat glädja mig åt att allt fler hb(t)-personer kan leva öppet bor han i ett land där endast tre personer är helt öppna. Jag lämnar ibland Sverige för att få lite extra spänning i mitt liv - han lämnar Serbien när han inte

orkar mer, när han känner att bara måste bort ett tag och få känna sig trygg.

Vi har båda många år som aktivister bakom oss. Jag började inom Amnesty, fortsatte sedan till Föreningen Uppsala Gay-studenter och nu arbetar jag för SFQ. Hans engagemang inledes med att stödja en protest för kvinnors rättigheter och efter flera år som hbt-aktivist arbetar han nu för SPY. Nu möts vi Budapest och ska diskutera heteronormativitet inom högskolan. Min hjärtefråga handlar om att lärare, sjuksköterskor, psykologer och andra som ska jobba i yrken med nära kontakt med människor ska få hbt-

kompetens. Vladimir försöker skapa en hbt-rörelse i Serbien och organisera de som är aktiva. Innan det blir aktuellt att jobba specifikt inom högskolan behöver mer grundläggande problem lösas och en rörelse som kan driva frågorna behöver organiseras. Serbien saknar idag en diskrimineringslagstiftning som omfattar sexuell läggning och könsidentitet. Som hbt-person kan man sparkas ut både från sin utbildning och arbetsplats utan att ha någon rättslig instans att vända sig till. SPY jobbar hårt för att sexuell läggning ska skrivas in i den diskrimineringslag som finns, men motståndet inom regeringen är stort. Just nu försöker de mynta begreppet "sexual choice" för att framställa sexuell läggning som vilket livsstilsval som helst, berättar Vladimir. Serbien är i förhandlingar med EU om ett eventuellt medlemskap och här öppnas en möjlighet för att hbt-personers mänskliga rättigheter i Serbien ska erkännas. Men det är långt ifrån självklart att det kommer bli så, och definitivt inte utan kamp. Majoriteten av befolkningen ser fortfarande homosexualitet som en sjukdom eller något som bör bestraffas.

Vi pratar vidare om öppenhet

och motstånd. Mitt kontor har blivit nedkladdat med bajs ett antal gånger det senaste året. Mejl droppar då och då in där vi får veta hur fel ute vi är och att vi borde sluta terrorisera "vanliga normala" människor. Då och då får jag en konstig blick på stan och ibland möter jag homofob sjukvårdspersonal som insinuerar att mitt sätt att leva är fel, men jag känner mig

(nästan) aldrig rädd. Varken när jag representerar SFQ eller när jag går på stan hand i hand med min flickvän, eller när jag kastas ut från damtoan för att någon tagit mig för kille. Även om Sverige har en urvattnad hetslagstiftning vet jag att jag i stort har lagen på min sida. Jag berättar att jag ser det som en del av kampen att vara så öppen som möjligt i alla sammanhang

för att påminna om att alla inte lever enligt heteronormen.

Vladimir berättar hur han också ser det som sin plikt att vara så öppen som det går, och att han ser det som en ära. Då han jobbar för en hbt-organisation behöver han inte dölja vem han är där och han har publicerat artiklar under eget namn flera gånger och även pratat i radio. Men att vara helt öp-

uppsökande verksamhet för att informera andra bögar om hälsa och om deras rättigheter. Han träffar dem främst på olika cruisingområden.

- Många reser från en annan stad över dagen för att bli anonyma. Vanligtvis gömmer de sig. Många känner säkert att de måste leva heteroliv och vara gifta. Man reproducerar samhällets normer starkt för att känna

förstår varför vissa andra bögar måste vara så stereotypa och konstigt omanliga.

Vi pratar vidare om vilken verksamhet Vladimirs organisation bedriver. Han beskriver hur man samarbetar mycket med den lesbiska organisationen Labris och hur de tillsammans försöker utbilda polisen och media. Han berättar också att det finns en stödtelefon dit

Många ser sig inte som normala. Men på en minut kan de helt förändras. Att en enda gång bli bekräftade kan förändra deras liv.

pen vågar han inte. Risken att bli misshandlad eller till och med mördad är reell. För egen del kanske han skulle våga vara öppen, säger han, men han vill inte utsätta sin familj för den risken det skulle innebära även för dem. Han beskriver att han dagligen ser så mycket aggressivitet runt omkring sig.

- Folk är missnöjda och de vill hitta någon att straffa, och hbt-personer blir ofta de som får ta skulden för allt som är fel i samhället.

Jag frågar hur han skulle beskriva vardagen för de hbt-personer han möter genom sin verksamhet. Vladimir berättar hur han just nu jobbar med

sig trygg och gömmer sin egen sexualitet. De flesta kan inte se att deras rättigheter kränks, de accepterar det.

Vladimir fortsätter att berätta hur diskrimineringen bögar emellan är stor. Man diskriminerar varandra utifrån ras, genus och sexualitet, säger han.

- Det är framförallt feminina män många tar avstånd ifrån, och är man själv feminin så vägrar man erkänna det. Normer reproduceras hela tiden.

Fjollfobin förenar alltså våra länder, tänker jag. Hur många gånger har jag inte hört bögar (och andra), med förakt i rösten förklara hur löjligt de tycker det är med fjollerier och att de inte

transpersoner kan ringa och hur man driver specifika projekt för att nå romska hbt-personer. Nu går mina tankar återigen till Sverige. När, inom eller utanför hbt-rörelsen, lyftes senast frågan om romska hbt-personers situation här? I Serbien och även i andra delar av Östeuropa är det däremot en självklarhet att jobba specifikt med romer då de där, precis som i Sverige, ofta är marginaliserade i samhället och utsatta för stark diskriminering.

Det är en mörk bild Vladimir målar upp av situationen för hbt-personer i Serbien. Hot, våld, självhat, polisövergrepp, hatbrott sanktionerade av sta-

ten, misslyckanden med att skapa en hbt-rörelse då de flesta varken har orken eller möjligheten att organisera sig. Hur orkar han?

Vladimir tänker en stund och berättar om hur svårt det är att se resultat av mycket av arbetet han och hans organisation bedriver och att det ofta känns som att ingenting händer. Men så återkommer han till hälsoprojektet han jobbar med där han träffar hbt-personer som utsatts för våld. Där kan han se positiva resultat. Han får ofta feedback på vad det betytt för många att någon brytt sig om dem.

- Många ser sig inte som nor-

mala. Men på en minut kan de helt förändras. Att en enda gång bli bekräftade kan förändra deras liv.

Med de små segrarna orkar man kämpa vidare i den större kampen, tänker jag. Det gäller i Serbien och det gäller i Sverige. Känslan av att motståndet ibland är övermäktigt, men också kraften i att se att ens arbete har en reell betydelse för enskilda individer kan nog delas av alla aktivister oavsett var i kampen vi befinner oss. Olikheterna mellan våra länder är stora, men även likheterna. Snart ska jag tillbaka till Malmö och fundera vidare på hur hbt-arbete kan

bedrivas i olika kontexter. Jag undrar vad Vladimir vill göra nu när han kommer tillbaka till Belgrad.

- Jag vill göra något på min fakultet. Organisera en workshop om heteronormativitet! Det första jag ska göra när jag kommer tillbaka är att kontakta studentkåren och se om någon vill stödja min idé, säger Vladimir, plötsligt med blicken full av energi.

SARA NILSSON är vice förbundsordförande för SFQ och pluggar på psykologprogrammet vid Lunds universitet.

Att vara hatad för den man är

- ett samtal om hatbrott med Anneli Svensson, kurator på RFSL:s brottsofferjour

text SARA NILSSON

- Jag vägrar lägga ansvaret på en tolvåring. Nej, det går inte att lägga skulden på lille Jonas för att han slår sin klasskompis och kallar honom böggjäväl.

Jag sitter och svettas i solen utanför ett café i Stockholm när Anneli Svensson kommer skyndande mot mig från ett förmiddagsmöte med kriminologen Eva Tiby. Hon med en glass i handen och jag med somrig sallad framför mig hamnar vi snabbt i en diskussion om huruvida hatbrotten mot hbt-personer i Sverige ökar eller ej.

Anneli Svensson är socionom och har under många år på olika sätt jobbat med hatbrott riktade mot hbt-personer. Hon var med och startade upp den hatbrottsjour för hbt-personer som finns i Stockholm, hon har utbildat polisen och socialtjän-

sten om hatbrott, hon reser land och rike runt och föreläser, och framförallt så träffar hon dagligen i sitt jobb som kurator på RFSL, på hatbrottsjouren och som privatpraktiserande terapeut personer som blivit utsatta för hatbrott.

Jag har lyssnat på Anneli Svensson två gånger tidigare. Första gången var på Regnbågsfestivalen i Malmö 2007 och andra gången var för bara några veckor sedan på Uppsala Pride. Båda gångerna har det varit tydligt att Anneli Svenssons största engagemang blir synligt när hon pratar om unga hbt-personer.

Den ökade öppenheten i

samhället har medfört att hbt-personer kommer ut allt tidigare. Idag är det inte ovanligt att en 12-13-åring berättar att hon är bisexuell eller hen är transperson.

- Ibland känner jag att jag bara vill stoppa in dem i garderoben igen och låta dem stanna där ett par år till. Men det går ju inte...

Anneli Svensson berättar hur lätt det kan vara att glömma hur det är att komma ut och hur det är att vara riktigt ung. Vilka av de hbt-sammanhang som finns idag har man tillträde till som tolvåring? Mycket har gått framåt, men att komma ut har

inte blivit lättare, menar Anneli Svensson. Kommer man ut som tolvåring är man väldigt beroende av sin familj, och skolan är också något man själv inte har så stor kontroll över. Det är också just i hemmen och på vägen till och från skolan som de flesta hatbrotten mot unga hbt-personer sker. Varje vecka får Anneli Svensson rapporter via sms till sin mobil om nya hatbrott som drabbat barn och ungdomar.

När man tänker på hatbrott blir det lätt att man först associerar till de riktigt spektakulära brotten som skapar stora löp i media. Men de allra flesta hatbrott ser inte ut så, förklarar Anneli Svensson. Förövaren är oftast någon närstående. Det är Lisa som får sitta vid frukostbordet och höra sin far skandera att alla homosexuella ska dö. Det är Ali som blir nerslagen och hånad av skolkamrater på väg hem från skolan. Det är Kim som blir utkastad på gatan av sina föräldrar.

Hur kan man då förklara att vissa föräldrar vänder sig emot

Ibland känner jag att jag bara vill stoppa in dem i garderoben igen och låta dem stanna där ett par år till.

sina barn om de kommer ut som hbt-personer eller att klasskamrater tar till våld mot dem som inte håller sig inom heteronormativitetens gränser? Varför känner Kalle 12 år att han måste slå sin klasskompis Pelle för att han är bögg? Vi diskuterar ansvar.

Anneli Svensson menar att en eventuell ökning av hatbrott delvis skulle kunna förklaras som en backlash mot att hbt-personer blivit allt mer synliga i samhället och öppet finns på viktiga positioner.

- Mycket går också att förklara med att många människor upplever en social maktlöshetskänsla. Men en sådan individförklaring går inte applicera på grannen eller klasskompisen som i övrigt är laglydiga medborgare.

Anneli Svensson menar att det är extra viktigt att också se den strukturella förklaringen till hatbrott. Att förstå att det handlar om samhällets hbt-fobi och att den påverkas av ställningstaganden på olika nivåer.

- Det är sanktionerat från domstol och riksdag. Vem har annars planterat in det i 12-åringar? Det kommer från strukturerna. Ansvaret måste också läggas där.

Anneli Svensson är mycket tydlig i vad hon tycker och jag förvånas lite över hennes rättframhet.

- Det är ganska hårda ord, kommenterar jag. Anneli Svensson skrattar lite.

- Visst är det hårda ord men det är också en hård verklighet. Det går inte att bortse från det ansvar som kommer av att t.ex.

ha en hetslagstiftning som inte fungerar. Lagen var bra skriven, förarbetena fantastiska. Men sen kom domen mot Åke Green som blev prejudicerande och nu frias nazister som sprider hatpropaganda på högstadie-skolor med hänvisning till den domen.

Anneli Svensson berättar hur uttrycket cancer-svulst på samhällskroppen, som Åke Green använde för att förklara sin syn på homosexuella, myntades av Hitler i Tyskland på 30-talet. Hon frågar sig vad som ska till för att domstolarna ska se något som hets mot folkgrupp om inte det uttalandet är tillräckligt.

Politiker och domare bär alltså ett visst ansvar för våldet och hatet mot hbt-personer. Jag kan inte låta bli att fråga Anneli om min egen hjärtefråga; högskolan, och utbildandet av socionomer, lärare, psykologer m.fl. Där borde man väl också kunna tala om ett ansvar?

- Alla som ska jobba inom ett människovårdande yrke ska ha abc på hbt-området, om komma-ut-processen. De som sen inte vill lära sig det, eller vägrar ta till sig kunskapen, de ska inte gå på utbildningarna.

Återigen är Anneli Svensson klar och tydlig med var hon står. Detta är inte en fråga att kom-

promissa om. Hon fortsätter och drar paralleller till sin egen bransch.

- Samma sak måste gälla en psykoterapeut som inte vill jobba med hbt-personer. Går det

Hbt-frågor har liksom blivit fritt valt arbete. Men det är inte ett fritt val att acceptera och respektera.

att säga så om svarta? "Du är svart, du får inte komma."

- Hbt-frågor har liksom blivit fritt valt arbete. Men det är inte ett fritt val att acceptera och respektera.

Varför händer det då så lite inom högskolan när fler och fler i övriga samhället börjar förstå behovet av kunskap om hbt-frågor? undrar jag. Jag hoppas på ett svar som ska få mig att förstå det motstånd jag och andra studenter möter när vi lyfter dessa frågor på våra utbildningar.

Anneli Svenssons svar handlar om hierarkier inom högskolevärlden. Det råder Anneli Svensson har att ge till alla de studenter som jobbar med att få in hbt-perspektiv på sina utbildningar eller som utsätts för kränkningar handlar om att inte föra kampen ensam.

- Ta alltid kontakt och få stöd

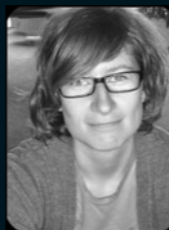
- från SFQ, en diskrimineringsombudsman, en diskrimineringsbyrå. Det är svårt att orka på egen hand. Sök alltid stöd!

Nu börjar Anneli Svensson titta på klockan. Hon väntar snart en klient till sin mottagning och måste rusa. Jag frågar snabbt vad hon är mest stolt över av allt hon gjort. Hon nämner hatbrottsjouren och hur hon och Eva Tiby var med i tillblivelsen av den och hur nöjd hon är med

att få vara med och föra upp diskussionen om hatbrott och diskriminering till en högre nivå, men det är arbetet på det lilla planet som är viktigast.

- Att få hjälpa så många tillbaka till schyssta liv. Det är drivkraften för mig. Jag hade inte gjort resten om det inte vore för klienterna.

SARA NILSSON är vice förbundsordförande för SFQ och pluggar på psykologprogrammet vid Lunds universitet.

Hatbrott:

Hatbrott används ofta som benämning för brott med främlingsfientliga, homofobiska, islamofobiska och antisemitiska motiv. Det saknas en enhetlig definition av begreppet, men det som utmärker hatbrott att de utgör ett angrepp på de mänskliga rättigheterna och strider mot de grundläggande värderingarna i samhället om alla människors lika värde. Det är också själva motivet till brottet som är avgörande för om det är ett hatbrott, inte den brottsliga gärningen. Det innebär att ett hatbrott kan vara allt från våldsbrott till skadegörelsebrott.

Källa Brottsförebyggande rådet, www.bra.se

Kontaktuppgifter för hatbrottsjouren:

<http://www.rfsl.se/brottsoffer>

Telefon: 020-34 13 16

E-post: boj@rfsl.se

Kladd i vardagen

text CHRIS RIDDSELIUS foto CAMILLA LEKEBJER

Buss mot Odenplan. Min syster och jag ska på födelsedagsfest och är uppklädda till tänderna. Flätade skor, byxor med pressveck, finstruken blus med knut vid halsen och håret uppsatt i tofs. Skorna och läppstiftet matchar den röda hatten. Och vi har tunna blomtryckssmycken i aluminium. Vi är glada, fnissar och pratar om en bok som jag just läst ut som mitt syskon tipsade mig om. Hon sa att jag skulle älska den och mycket riktigt hade han rätt. Hon känner mig. Boken talade direkt till mig, rakt till mitt hjärta. Den handlade om snusk och död, sex och blod. Om dig och mig. Vi pratade om den så vi gick upp i eld och lågor. Det är som när en har sett en underbart målade film.

Några killar mitt emot börjar snacka skit. "Vad har ni för fjollblommor, era fjollor?" Jag reagerar först inte för jag är så inne i vårt samtal, men jag ser hur min själsfrände slänger en snabb blick åt killarnas håll. Det är tre tonårskillar som precis kommit ur puberteten. De är iklädda sportkläder och tuggar tuggummi. Även jag tittar åt deras håll medan vi fortsätter prata om författarens tankar kring sexet på hustaket i Buenos Aires.

Det är först flera sekunder senare som jag förstår vad som händer, och då är jag ändå van att ha koll omkring mig. En blir van med det, när det finns en hotbild vart än en går.

Det är våra plastblommor som ynglingarna riktar sin kritik mot, fast jag vet att det är långt ifrån det som de stör sig på. Jag VET att det är

våra könsöverskridande uttryck som är nageln i ögat. Jag skulle vilja veta exakt vad det är som gör att de tar sig friheten att kommentera något som de inte alls har med att göra. "Vad sa du?" De börjar mucka med min syster och knuffar till mig. Jag blir förbannad och känner hur blodet börjar pumpa i hela kroppen, och tänker "Åh, inte nu igen!". Jag tvekar inte utan säger åt dem på skarpen. Då lackar de ur totalt och börjar slå, mot mage, mot ben och mot ansikte. Min väska ramlar till marken och jag hör hur nagellacksburken går sönder inuti väskan. Kraasch! Lacket rinner sakta ut på bussgolvet. "Vad fan är du? Är du kille eller tjej? Kan du inte bestämma dig?" De få andra passagerarna på bussen gör ingenting. Ingen! För vi är ju i Sverige där civilkuraget är lika med noll. Jag skriker åt busschauffören att stanna bussen, och vid nästa stop slänger vi oss av och nagellacket smetar ut sig på plastblommornas blad. Jag torkar av den kladdiga mascaran med en pappersservett. En vanlig sommarfredag i en transpersons liv.

CHRIS RIDDSELIUS håller på att ta en master i globalisering och har för tillfället snöat in på Derek Jarman och funktionell djurkitsch.

Politiserade kroppar i virtuella rum

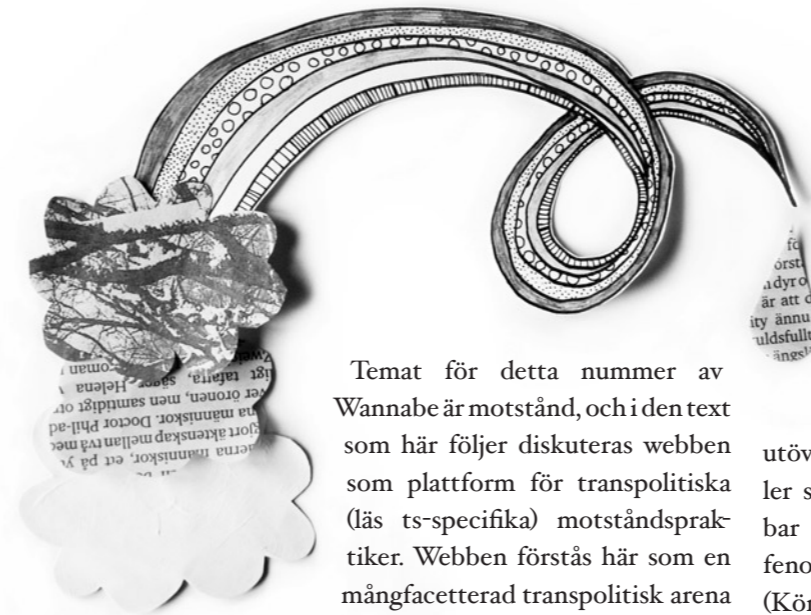
text SIGNE BREMER
illustration CAMILLA LEKEBJER

Gömmen du som ts-kille också rosa volangjolar med guldpaljetter i garderoben som du inte vågar använda igen förrän du tagit dig igenom utredningen? Vågar du som ts-tjej gå ner till tvättstugan utan att epilera sönder ansiktet först? Tar det emot att definiera sig som man eller kvinna men vill ha vård ändå?

Många transsexuella verkar oroa sig för att inte hålla måttet, för att inte bli sedda som äkta genuina ts om de inte lever upp till alla krav på hur en äkta ts/man/kvinna ska vara. Rädsla att inte ta sig igenom utredningen, rädsla att bli påhoppad av andra ts och f.d. ts som anser sig sitta inne på sanningen. Ts är självdiagnostiserat. Jag blir inte mindre man för att jag gillar rosa och har nagellack. En del förstår inte detta. Därför skriver jag min lista på Saker min ts-utredare inte får veta.

Välkommen du med!

Så lyder presentationstexten för en av de många ts-specifikt utformade diskussionsklubbar som går att hitta på www.gruiser.com, Skandinavien största webbcommunity för homo- och bisexuella samt transpersoner. Just den här klubben har namnet *Saker min ts-utredare inte får veta*, och är en privat klubb där intresserade medlemmar ombuds skicka in en skriftlig ansökan. I texten finns ett uttalat upprop till motstånd mot den psykiatriska utredningen av transsexualism som grundat i en heteronormativ förståelse av manligt och kvinnligt som varandras oförenliga motsatser. Ett medlemskap innebär inte bara ett virtuellt utbyte med personer inom ts-gruppen, utan faktum är att i samma sekund som ansökan om medlemskap skickas iväg länkas den nyvärvade medlemmen oundvikligen till ett kroppspolitiskt sammanhang med avsikt att problematisera rådande biomedicinska förståelser av transsexualism, svensk psykiatri s vårdpraxis samt allmänt rutinerade och gängse könsnormer.

Temat för detta nummer av Wannabe är motstånd, och i den text som här följer diskuteras webben som plattform för transpolitiska (läs ts-specifika) motståndspraktiker. Webben förstås här som en mångfacetterad transpolitisk arena som bland annat möjliggör framförandet av transsexuella patientberättelser i opposition mot den biomedicinska traditionen. Webben blir en kroppspolitisk arena och ett sammanhang som i sig är genererat av en svensk ts-vård med ett ofta synnerligen begränsat handlingsutrymme för sina patienter. Webben blir ett forum där detta begränsade handlingsutrymme kan kritiskt diskuteras och allmänt ventileras i en relativt trygg miljö skapad av, och för, patienterna själva.

Utblick över webben som transpolitisk arena

Som diskussionsklubb med inriktning mot transsexualism och hälsa på Qruiser är den ovan citerade inte på något sätt unik. Övriga aktuella klubbar är bland annat: *Transpolitik*, *Namnlagändring Nu*, *TS Öppenklubb*, *TS killar*, *KIM*, *Harry Benjamin*, *FTM Sverige*, *TS föräldrar*, *TS privatklubb*, *Patientorganisationen Ros*, *KIM medlemsklubb*, och *KIM styrelseklubb*. Det här är klubbar som inte enbart finns representerade på Qruiser utan till viss del även på den internationella webbcommunityn www.facebook.com eller som föreningar med egna hemsidor.

Vid en närmare titt på Qruiser kan man som uppmärksam betraktare titt som tätt få syn på hur den ena ts-specifika klubben efter den andra

dyker upp i Qruisers virtuella rum. Det är ett slags ömsesidigt flöde där klubbar ständigt försvinner och uppkommer, men där vissa självklart har längre livstid än andra. Intressant är dessutom hur klubbar som endera dagen grundas helt plötslig kan ta formen av en förening med en agenda långt utöver de sociala forum och informationskanaler som majoriteten av övriga ts-specifika klubbar trots allt utgör. Ett exempel på ett sådant fenomen är den nu etablerade föreningen KIM (Kön, Identitet, Mångfald) som inom loppet av en mycket kort tid tog sig från att vara en quiserklubb vid namn Projekt TS till att bli en mycket aktiv förening. Föreningen har bland annat fungerat som remissinstans i regeringens arbete med att uppdatera den lag som idag reglerar behandlingen av transsexualism och intersexualism, och man har också uppmärksammat de dåliga operationsresultaten för FtMs och startat ett penisprotesprojekt, samt arrangerat seminarier på flera av landets hbtq-relaterade festivaler. Helt klart är att KIM har haft en raketfart i sitt transpolitiska arbete och vad som började som en diskussionsklubb på Qruiser är numera en förening att räkna med.

Qruisers diskussionsklubbar är dock inte de enda transpolitiska och ts-specifika forum som finns att tillgå på webben. Föreningars hemsidor och relaterade e-postlistor är lika aktuella delar av det virtuella landskapet. Att till exempel bygga en egen hemsida eller starta en egen blogg för att berätta just sin historia och i samma veva hjälpa andra i liknande situationer är det dessutom många som gör. Transpolitikens cyberspace utgör på så vis en form av virtuellt andrum i vardagen, ett slags kollektiv berättartradition som bärs upp av ett ömsesidigt givande och tagande. Detta tydliggörs bland annat i det ansvars-kännande som flera utav de personer jag mött i mitt avhandlingsarbete om

ts-vården känner gentemot den information som en gång tilldelats dem. Tjugoföråriga Sam säger till exempel att: *Det känns väldigt viktigt. Eftersom att jag ändå har fått en massa information från dom som är äldre [...] Det känns som det är någonting som man vill föra vidare till dom som kommer efter en.* Att bygga en hemsida eller att starta en blogg kan alltså förstås som å ena sidan projekt som fokuserar enbart på särskilda individer, men å andra sidan som enskilda individers önskan om att bidra till den kunskapsbank som de själva en gång i tiden drog nytta av. Däremot är det inte helt självklart att all den information som figurerar om till exempel teknikaliteter kring kirurgi och utredning stämmer, likaväl som man också kan tänka sig att alla

Webben blir här till ett slags vardagens andrum som i kraft av sin lättillgänglighet trätt in i den transsexuella patientgruppens hem och vardag i form av modern kommunikationsteknologi, och där medlemmar spridda över ett stort geografiskt område positioneras som delar i ett större betydelsefullt sammanhang.

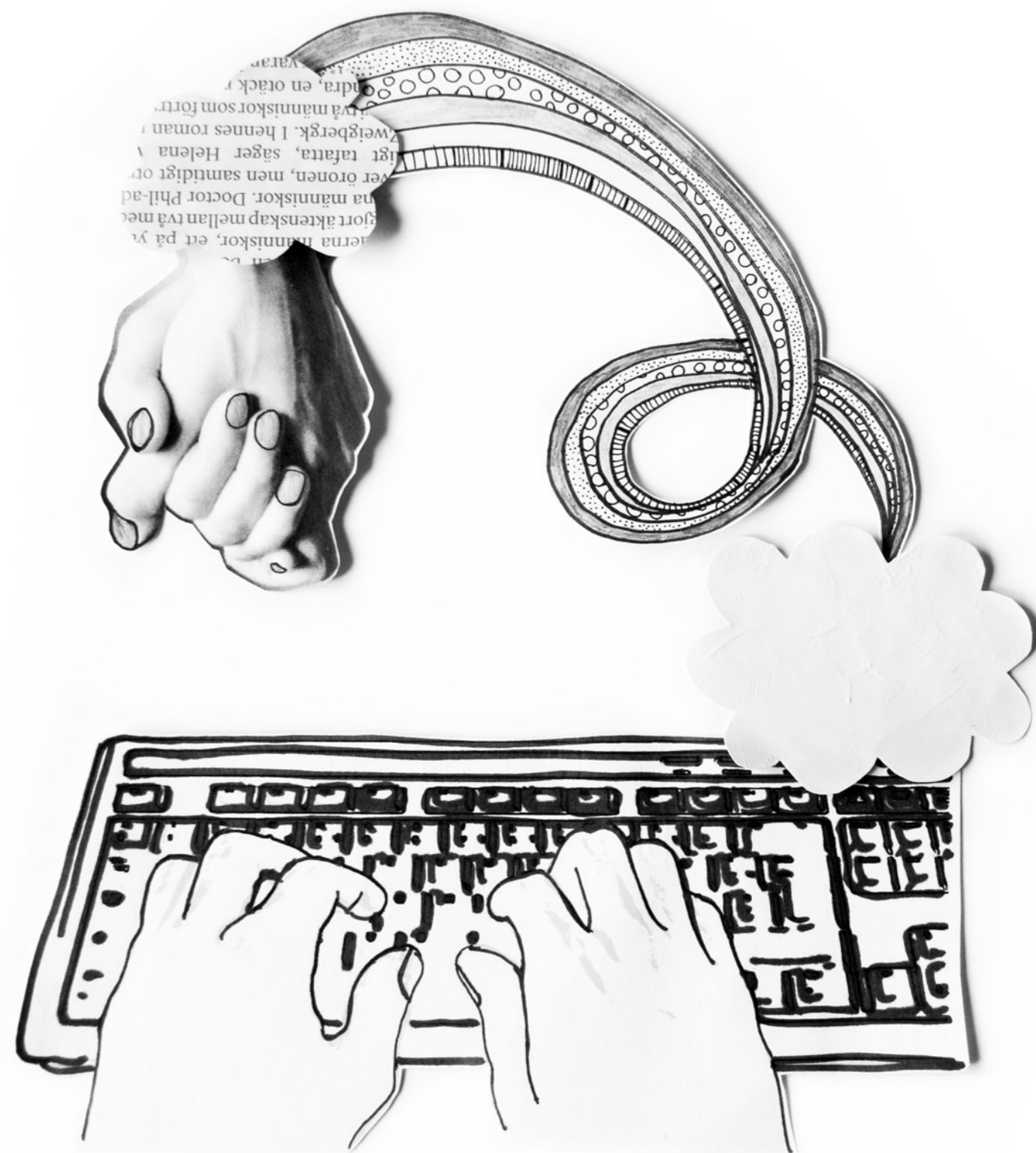
berättelser inte bör betraktas som sanningar utan snarare som delar av en större kropp av myter som förekommer om ts-vården.

En relativt ny ts-specifik arena är www.youtube.com som står för *YouTube- Broadcast Yourself*. Här finns mängder av dokumentära inslag och personliga berättelser, tips på röstträning, hur man använder en binder, make up-tips, information om utredning, hormonbehandling och kirurgi... och oändligt mycket mer. Som vän-

tat är dock de flesta av inläggen från USA och bara en bråkdel kan knytas till personer i det svenska samhället. Ett exempel ges dock i en intervju med trettioåriga Leo som berättar att han har börjat filma sig själv och numera kontinuerligt lägger ut filmklipp på just *YouTube*. Att "broadcasta" sig själv via filmklipp på youtube innebär i sig en relativt konkret politisering av kroppen. Kroppen utgör här dels det blottade "jag" som filmklippet hela tiden kretsar kring, dels det verktyg genom vilket information om den personliga vårdprocessen och det svenska ts-vårdsystemet kan sändas ut på en internationell arena.

Qruiser, en trygg gemenskap... eller?

- Ja Qruiser är faktiskt väldigt delaktig... så det lossnade där när jag loggade in mig då som trans. Citatet är en del av femtioåriga Veras berättelse om hur hon en tidig aprilmorgon bestämde sig för att logga in på www.qruiser.com under benämningen trans. Som ny i Qruisers ts-sammanhang valde Vera först att ha en ganska tillbakadragen roll. Via andra transidentifierade quisermedlemmars hemsidor lotsade hon sig fram till mer ts-specifika diskussionsklubbar och efter en tids iakttagande och tystnad vågade hon till sist ta steget att själv delta i samtalet. Successivt kom det sig även så att Vera deltog så pass mycket i diskussionerna på webben att det kom att påtagligt prägla hennes vardag: *Först så var jag ju inte det... liksom transaktivist. Nu känner jag att jag är det. Ja, nu känner jag att nu är jag ju det oavsett jag vill eller inte...* Från att ha varit en relativt tillbakadragen och passiv klubbmedlem intog Vera alltså positionen transaktivist, en position som bland annat innebar att hon istället för att bara lyssna numera kan driva samtalet och även engagera sig i transpolitiska sammanhang utanför webbens trygga rum. Att engagera sig i webbens transpolitiska samtal var dock enligt Vera inte alltid helt lätt. En anledning

till att Vera länge inte vågade delta i klubbarnas samtal var att hon upplevde diskussionerna som till viss del väldigt hårda och hon var helt enkelt orolig för att säga något som kunde anses som fel eller upprörande av klubbens övriga medlemmar. Trots att webbens diskussionsklimat ibland kan upplevas som aningen hårt är det ändå tydligt att Vera sätter ett stort värde i den virtuella kommunikationen på Qruiser.

Ett stort värde ligger också i webbens tillgänglighet, i och med att de flesta av Sveriges hushåll i dagsläget har tillgång till både dator och internet. Webben blir här till ett slags vardagens andrum som i kraft av sin lättillgänglighet trätt in i den transsexuella patientgruppens hem och vardag i form av modern kommunikationsteknologi, och där medlemmar spridda över ett stort geografiskt område positioneras som delar i ett större betydelsefullt sammanhang. Webbens transpolitiska gemenskap är dock ingenting för alla. Det finns också de som inte har samma behov av att nätverka med andra ts-personer och som helt enkelt inte gillar innehållet och tonen i webbens forum. Andra föredrar en mer handfast "icke-virtuell" fika eller ett stöttande telefonsamtal. Vera är dock inte ensam om att lyfta fram webben som gemenskap. Trettioåriga Laila säger till exempel såhär:

Ja, det blir ju att man stöttar upp varandra om det är någon som mår väldigt dåligt [...] Det tycker jag är väldigt positivt. För att det finns ju många som faktiskt bor även på landsbygden där dom kanske inte har möjlighet till någon kompetens inom sin distriktsvård [...] Och som ändå har tillgång till datorn och tillgång till telefon [...] Att dom kan få stöd genom det här.

Laila berättar dessutom att många personer upprättat en egen telefonjournsverksamhet och där Qruisers ts-specifika rum erbjuder möjligheter för engagerade individer att fånga upp personer som mår särskilt dåligt. Fram träder ett webberat egenvårdsprojekt och stödverksamhet - ett virtuellt rum med möjligheter för aktiva individer att tillsammans skapa en på många sätt alternativ social verklighet med en trygghetskapande funktion för såväl aktiva som mer passiva tillbakadragna lyssnare. Webben blir ett slags alternativ social värld i opposition mot, men även genererat av, ts-vårdens aningen auktoritära sammanhang där det sannolikt är så att Qruisers transpolitiskt aktiva individer har en betydligt mer underordnad position.

Vadå motstånd?

Frågan är dock om alla de ts-specifika sammanhang som artikeln har berört kan beskrivas som en del av ett transpolitiskt motståndsgemenskap? Det ts-specifikt transpolitiska webbsammanhanget är på inga sätt ett homogent sammanhang befolkat av individer förenade kring gemensamma mål och syften, och helt klart är att inte alla dessa individer upplever sig som involverade i vare sig motståndspraktiker eller transpolitik. Sammanhanget utgörs helt enkelt av en mängd olika röster, varav vissa må framstå som mer eller mindre normkritiska än andra. Avsikten här är dock inte att döma någon som mer eller mindre normkritisk än andra, utan snarare att peka på att såväl normativa som subversiva praktiker kan förstås mot en bakgrund av en politisering av kroppen och det transsexuella patientskapet.

Jag vill också peka på detta sammanhang som oundvikligen länkat till den biomedicinska traditionen - en tradition som samtliga av webbens

ts-specifika hemsidor, bloggar, filmklipp, diskussionsklubbar och e-postlistor alltid på olika vis förhåller sig till. Den politisering av kroppen och det transsexuella patientskapet som kännetecknar webbens transpolitiska rum föreslås här som en direkt kritik av de lagar, förordningar och biomedicinska klassifikationssystem som reglerar den svenska könskorrigering av vårdapparaten. Motståndets uttryck är många och i denna artikel har en väsentlig poäng varit att lyfta fram webben som ett rum som i första hand skapar möjligheter för kritisk diskussion och ventilering av frågor som berör de lagar, förordningar och klassifikationssystem som reglerar ts-vården, erfarenheter av vårdpraxis, patientbemötande och personalkompetens, samt inte minst alla de orosmoln och farhågor som ofta väcks i samband med en könskorrigering process.

SIGNE BREMER är doktorand i etnologi vid Göteborgs universitet. Hon forskar om vårdsituationen för den transsexuella patientgruppen. signe.bremer@ethnology.gu.se

Mitt förhållande till BDSM och feminism

text HELENA ÖSTERLUND
illustration CAMILLA LEKEBJER

För ett antal månader sedan skrev jag en text om BDSM och feminism därför att jag ansåg att det var livsviktigt. Livsviktigt för mig som BDSM-utövare men också för mig som feminist. Livsviktigt därför att jag vet att vi är många som tampas med liknande frågor. Därför att det av vissa anses vara en omöjlighet att kombinera dessa två identiteter. Speciellt som sexuellt undergiven kvinna. Så jag skrev och tyckte att jag fann orden. Av ilska, uppgivenhet och ren vilja skrev jag. Jag ville öppna ögonen på de feminister som tror att det är omöjligt att vara kvinna, feminist och sexuellt undergiven. Jag ville grusa föreställningen om att undergiven i ett BDSM-sammanhang handlar om att frivilligt ta på sig det patriarkala förtrycket. Jag

ville förklara att det kan vi tro enbart därför att vi inte vet vad BDSM egentligen handlar om. Det bygger på okunskap och på en förvrängd bild av vad BDSM faktiskt är.

Så blev jag klar med texten. Jag kände mig stolt och nöjd. Läste sedan jag upp den för en vän som sa det jag hela tiden vetat. Det är en jättebra och viktig text, men det är enbart de som redan vet vad du talar om som kommer att förstå.

För det är det som är det svåra. Hur ska jag kunna förklara för dig som inte vet hur BDSM känns i kroppen att BDSM inte handlar om förtryck? Hur ska jag kunna få dig att förstå att jag verkligen njuter av att någon biter mig så hårt att det ger märken i dagar efteråt? Det innebär inte att alla kommer att njuta

av det, eller att alla har rätten att bitas och påstå att det är en universell handling för njutning. Det krävs den rätta situationen, de rätta människorna, det rätta förtroendet, det vill säga, det som gäller för alla former av njutningsfullt sex. En och samma handling kan vara rätt i ett sammanhang, men helt fel i ett annat. Men om det rätta sammanhanget är, och bitandet är en del av njutningen, så kan det vara det skönaste som någonsin hänt.

Två vänner, helt oberoende av varandra, tyckte inom en och samma månad att jag skulle skriva en text om BDSM och feminism, att det var en fråga som inte fått den diskussion den förtjänar. Det hade de helt rätt i. Så jag satte mig vid datorn igen och försökte få någon rätsida på

alltihop. Men trasslade in mig ännu mer.

Jag är övertygad om att det är genom att fånga det svårbegripliga ur ett inifrånperspektiv som det kan bli möjligt att få någon annan att förstå kärnan i en viss fråga. Att det är först då det kan förankras i vår kropp och jag tror att det är just det som behövs, att frågan inte blir teoretisk utan faktisk, kroppslig och reell. Så jag började skriva om hur BDSM och feminism är förenligt för mig. Men när jag väl försökte var jag inte lika övertygad längre. Jag vacklade. Läste igenom texten och tyckte att det enda jag lyckats med var att försöka försvara mig själv och mitt eget

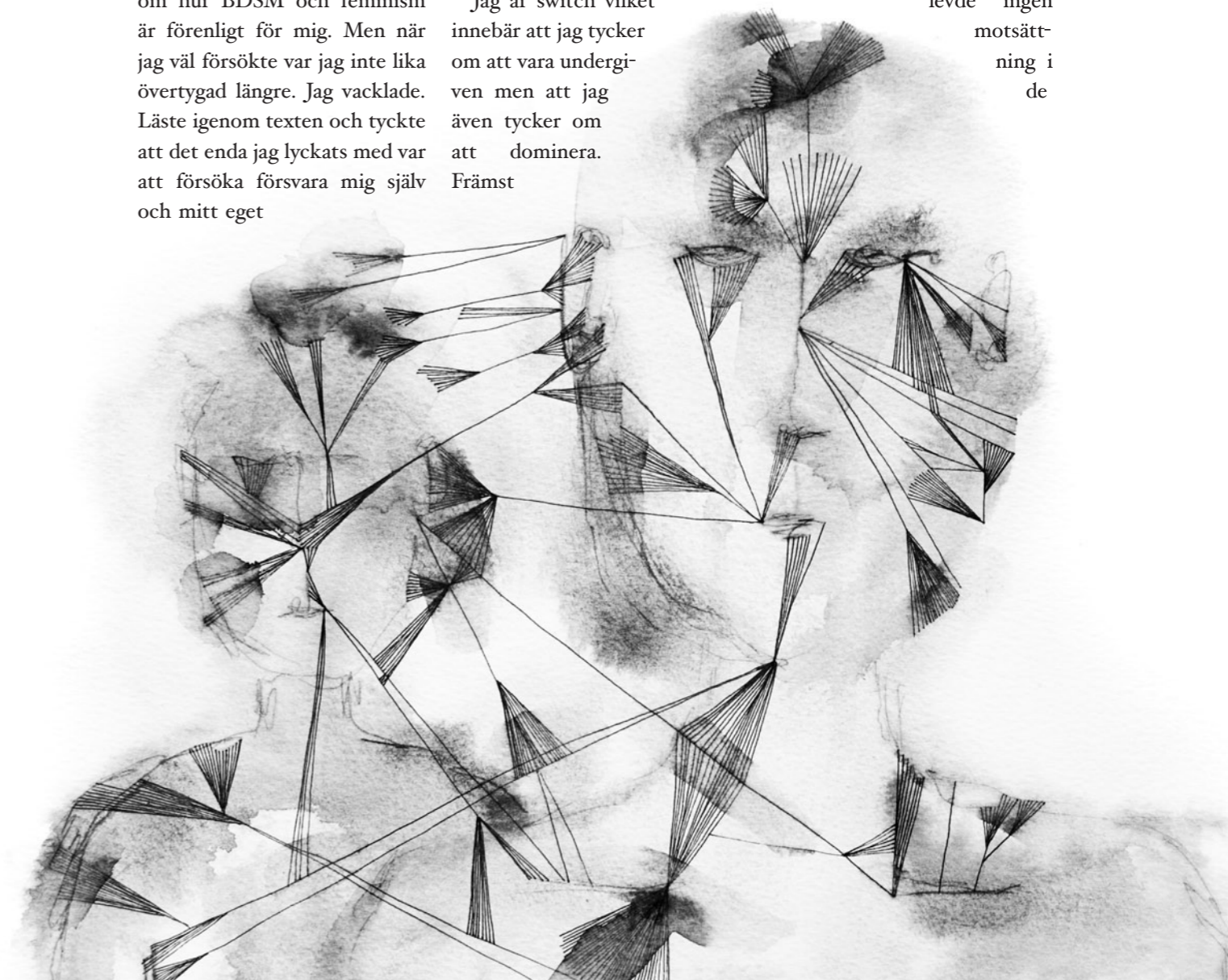
handlande. Det var knappast det jag haft i åtanke.

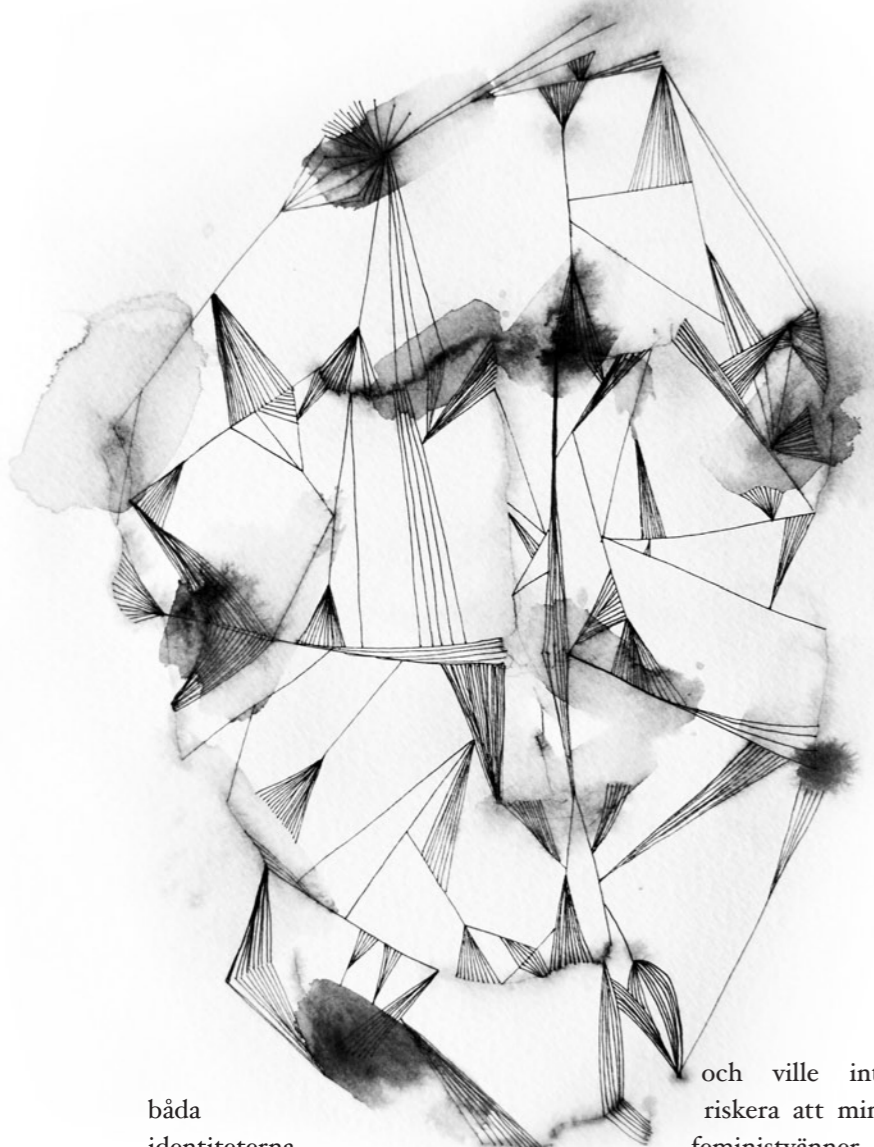
Plötsligt vet jag inte längre om det är möjligt att få dig att förstå mig genom att berätta hur det är för mig, i min kropp, när det är annorlunda i din. Men jag vill tro att det är möjligt. Jag vill tro att det är möjligt att förstå varandra, även när vi skiljer oss markant åt i våra erfarenheter, i vårt tyckande och i vår njutning.

Jag är switch vilket innebär att jag tycker om att vara undergiven men att jag även tycker om att dominera. Främst

är jag dominant, det är den rollen jag hittills har utvecklat. Vet du varför det är så? Jag var tjugoju när jag upptäckte att jag njuter av BDSM. Då var jag sedan länge en hårdnackad feminist. Så när jag fann mig själv njuta av att vara undergiven blev jag rädd. Inte rädd för att vara undergiven. Inte heller rädd för att min undergivna sida inte var förenlig med mig själv eller min

feminism. Jag upplevde ingen motsättning i de

båda identiteterna eftersom den undergivna sidan handlar om att bejaka min sexualitet vilket är en viktig del i min feminism. Däremot var jag rädd för hur mina feministvänner skulle se på mig. Hur kan hon vara både undergiven och feminist? Är det möjligt? Kan hon vara en riktig feminist då? Har hon inte förstått att det hon tänder på är ett resultat av bristande jämställdhet i samhället? Jag hörde det i mitt huvud

och ville inte riskera att mina feministvänner skulle tänka så om mig. Så jag valde den andra rollen istället. Jag vet. Det var fejt. Vi undergivna kvinnor som samtidigt är feminist har valt olika lösningar på denna konflikt. Men detta blev min. Jag orkade inte ta i den där påstådda konflikten. Så jag tog den andra istället. Hur är det möjligt att som människa piska någon man tycker om och påstå att det sker på frivillig basis?

Myten om sadisten som elak, obarmhärtig och hämningslöst aggressiv var lättare att bära än bilden av masochisten som ett viljelöst offer. Inte heller det var enkelt, men trots allt enklare. Som dominant lärde jag känna en helt ny värld som bestod av människor som var dominant, undergivna och switch. Där lärde jag mig bland annat att sadisten i BDSM-sammanhang inte har något med myten att göra, istället är det varsamma, ödmjuka, lyhörda och respektfulla människor. Det är en förutsättning. BDSM handlar om vuxna, samtyckande människor som finner njutning i att leka med rollerna dominant och undergiven.

I början dominerade jag enbart män, även det i rädsla för vad som skulle kunna anses om mig ifall jag dominerade kvinnor. Att jag egentligen inte är bättre än männen. Att jag likt en man dominerar och bestämmer över de stackars gränslösa kvinnorna, istället för att ta hand om mina medsystrar.

Så jag dominerade män och dominerar även nu främst män. Jag gör det inte som ett sätt att hämnas på det patriarkala systemet. Det beror inte på att jag vill få män att förstå hur det känns för en kvinna att bli förtryckt. Däremot är det en önskan om att finna ett jämlikt

förhållningssätt till människor. Jag och den undergivne kommer tillsammans fram till vad vi vill med lekarna, utifrån den kunskapen sätts våra gränser upp och det är inom dem vi rör oss. För mig är det en form av lek med könsroller. I BDSM-leken kan jag klä mig i något utöver mig själv därför att jag fått tillåtelse till det. Jag tar fram och förstärker vissa egenskaper som finns hos mig, de som fortfarande är ihopkopplade med att vara man. Initiativtagande, bestämmande och aktiv. Männen jag dominerar gör det motsatta. De tar av sig den vardagliga manliga dominansen och underkastar sig min vilja. De tycker att det är en befrielse att för en stund få komma ifrån förväntningarna på dem som män. Nu kan de istället fokusera helt och hållet på att enbart ta emot och göra det som de blir tillsagda, och göra det duktigt.

När jag piskar hans stjärt svindande röd så gör jag det därför att det fyller honom och mig med njutning. Det är inte svårare än så. Jag vet inte hur jag ska förklara det annorlunda. Det finns så många ord jag kan använda och ändå är det just njutningen som är alltings början och slut. För precis som allt sex så är det njutningen som är dess grund. Men vad som ger oss njutning skiljer sig åt, precis

som vår smak för musik och mat är olika.

Jag har skrivit den ena texten efter den andra. Kasserat och underkänt. Det här är det som slutligen blev. Jag vet inte om det här resultatet lyckades bättre än någon av de andra versionerna. Men det här är kanske den ärligaste. Under tiden har jag försökt komma underfund med varför den här frågan tycks vara så svår att skriva om för mig. Det är som om det låser sig. Jag finner inte vägen ut. Fast jag vet precis vad jag vill ha sagt så blir det ändå fel när jag skriver det. Jag tror att det beror på att det är en livsviktig fråga för mig. Att jag har en sådan vilja att bli förstådd och samtidigt är medveten om svårigheten att bli det, att jag därför inte vet var jag ska börja och sluta. Identiteterna som feminist och BDSM-utövare är båda lika självklara och viktiga för mig. Jag önskar att det var lika självklart inom feminismen att BDSM kan vara en del av den. Om det var så skulle konflikten i mig bli betydelselös. Jag skulle även återfå tron på att feminismen har högt i tak. För jag vill inte ha en feminism som har bestämt sig för att en viss handling, eller en viss praktik, i sig själv är fel oavsett vad, och därför inte ser till handlingens och valens kontext och komplexitet. BDSM har

blivit behandlat på det viset. Jag har slagit knut på mig själv i skrivandet av denna text därför att jag varit rädd för att kritisera. Eftersom feminismen är en del av mig själv blir det som att kritisera mig själv och mina närmaste. Det tar emot. Men om det inte görs kan heller inga förändringar ske. Därför skriver jag det som så länge upptagit mina tankar. Om inte annat för att jag kan behöva just det för att längre fram i mitt liv utveckla min undergivna sida.

HELENA ÖSTERLUND är aktiv inom RFSU Stockholms sexualpolitiska BDSM- och fetischismgrupp.

Fredriks queera badhusutopi

text LISA OLOFSSON

illustration CAMILLA LEKEBJER

När Länstidningen i Östersund skulle beskriva arkitektstudenten Fredrik Metsos artikel *En badbusutopi*, om ett badhus utan könsuppdelade omklädningsrum, kallade de hans text för ett kåseri. Fredrik blev provocerad eftersom tidningen därmed markerat att ett badhus utan könsbinärt uppdelade omklädningsrum omöjligt kunde vara på riktigt. *En badbusutopi* målar upp en konkret plan för hur Valhallabadet i Göteborg enkelt skulle kunna byggas om så att besökarna inte behöver slussas in i bassängerna via en normativ inställning till kön.

– Idén med badhuset var att ifrågasätta ett könsbinärt system och öppna upp för ett badhus där vi kan förhålla oss till varandra som människor istället för som kön, säger Fredrik.

I Sverige har omklädningsrummens uppdelning efter kön blivit standardiserad. Ska du in på ett badhus kan du ofta inte ens klä av dig skorna innan du bestämt vilket omklädningsrum du ska in i. För personer som ifrågasatts både inne hos damerna och herrarna är badhusen i dagsläget svårtillgängliga.

Queert badhus

Tidigare delade både kyrkan och biblioteken upp besökarna efter kön. Kvinnor och män satt i olika läsesalar och på olika sida av kyrkgången. Trots att könssegregering i de offentliga rummen blivit allt mer ovanligt har omklädningsrummen fortsatt att vara uppdelade.

– Jag tror att det handlar om synen på nakenhet, att nakenheten ses som någonting sexuellt. Samtidigt känns det ju som att den förklaringen undermineras av att det idag finns en ganska bred kunskap om att alla inte är heterosexuella, säger Fredrik.

Med viss ironi kan vi konstatera att försöket att avsexualisera omklädningsrummen genom att ha olika avdelningar för kvinnor och män inneburit att det har skapats en offentlig miljö präglad av naket samkönat umgänge. Samtidigt borde bastuklubbarnas historia inom gaykretsar göra det omöjligt att hantera samkönat bastuumgänge som självklart icke sexuellt.

Den svenska badhusarkitekturen förväntar sig inte bara att vi ska kunna sortera in oss själva i

någon av de kategorier som bjuds, vi förväntas också vara bekväma med att klä av oss tillsammans med främlingar. Fredriks omklädningsrum har avdelningar med olika grad av öppenhet och tar hänsyn till att alla inte känner sig bekväma med att vara nakna tillsammans med andra, oavsett vad de har för kön. På det queera Valhallabadet finns små omklädningshytter med duschkabiner där personer kan byta om och duscha avskilt och lite större hytter som rymmer fler personer, tänkta för att passa till exempel familjer eller kompisgäng. Det finns också ett stort rum med klädska, duschar och flera bastur samt ett mindre duschrum där ena väggen är uppglasad mot cykelbanan utanför.

På det queera Valhallabadet finns små omklädningshytter med duschkabiner där personer kan byta om och duscha avskilt och lite större hytter som rymmer fler personer.

Gubbig byggbransch

Under 30-talet satte staten, med kärnfamiljens behov som utgångspunkt, upp regler för hur bostäder skulle byggas. Reglerna är borta nu, men byggtraditionerna finns kvar. Arkitekturen kan ställa sig i vägen eller underlätta för olika sätt att leva och organisera sina nära relationer, men planritningen bestämmer ändå inte hur människor ska använda lägenheterna. Där finns ett utrymme för de människor som rör sig i rummen att göra motstånd mot planerna.

– En lägenhet som byggdes för att bli hem åt en kärnfamilj determinerar inte kärnfamiljen. Arbetarlägenheterna som byggdes för familjer på

20-30-talet passar idag, i och med den ökade levnadsstandarderna, perfekt för ensamhushåll. Och de borgerliga våningarna från sekelskiftet med plats för storfamiljer och tjänstefolk är perfekta att starta kollektiv i.

Fredrik tror att det finns en efterfrågan på arkitektur som inte utgår från en könsbinär tradition och som inte har par eller kärnfamiljer som idealanvändare, men de stora byggföretagen vill inte ta några risker utan fortsätter att bygga enligt gamla traditioner.

– Byggbranschen är gubbig och konservativ. Om den fortsätter att vara inskränkt får vi hitta andra vägar runt. Arkitekter kan starta egna bolag och bygga det de vill. Det borde också gå att starta en bostadsrättsförening innan det finns något hus och tillsammans bestämma hur huset ska se ut.

Fredrik tycker inte att det pratas så mycket på utbildningen om hur olika samhällsstrukturer påverkar arkitektoniska beslut, men nämner en uppgift som fick många att tänka till.

– Vi skulle inreda en radhuslägenhet på två olika sätt. Först skulle vi göra den åt en familj med mamma, pappa och barn. Sedan skulle vi inreda den till två män. Det var inte många som möblerade lägenheten till männen med dubbelsäng.

Fredrik är engagerad i genusgruppen som startats av studenter på arkitektutbildningen på Chalmers. Gruppen arrangerar bland annat varje år en jämställdhetsdag med föreläsningar och seminarium.

– Gruppen är viktig för att vi som är intresserade av hur kön påverkar och påverkas av arkitektur ska kunna ha ett forum och en gemenskap och för att göra våra medstudenter och lärare medvetna om de kopplingar som finns mellan arkitektur och kön.

Arkitektur som utmanar

För att få igenom planritningar som inte följer de traditionella idéerna om till exempel uppdelade omklädningsrum försöker Fredrik peka på det opraktiska i de traditionella lösningarna snarare än att förklara den queerteoretiska bakgrunden. Fredrik håller precis på att avsluta sin praktik och för ett tag sedan var det en kund som beställde en ritning till en bastu för en turiststation i fjällen. Fredrik ritade då en bastu med ett gemensamt basturum för alla besökare, vilket gjorde chefen skeptisk.

– Jag förklarade att många antagligen kommer till stugan i sällskap och då vill de basta tillsammans. Jag sa inte ”jag vill avskaffa kön, jag för en queer kamp”.

Arkitekturen reproducerar normer genom att handla inom dem och arkitekter kan utmana och vidga ramarna genom att utgå från andra behov än de som traditionellt stått i fokus. Fredrik berättar att det finns exempel på arkitektoniska projekt som driver med den övriga arkitekturen och gör parodi på arkitektoniska normer.

– På en av landskapsarkitektskolorna finns det en toalett med en herr- och en damingång som båda leder in till samma rum. Den gör parodi på könsuppdelade toaletter. Ingen kan gå in där utan att reflektera över hur löjligt det är att arkitekturen tvingar oss att välja dörr.

LISA OLOFSSON är aktiv i SFQ:s lokalavdelning i Göteborg och läser till journalist vid Göteborgs Universitet.

Rapport från ANSOs Study Session; *Beyond Norms* - *On Equality in Higher Education* i Budapest

ANSOs Study Session; *Beyond Norms – On Equality in Higher Education*, samlade 30 deltagare från 22 länder i Budapest under en vecka i mitten av april. Målet var både att lära om samt att diskutera erfarenheter och arbetsmetoder för att motverka heteronormativitet inom den högre utbildningen.

Beyond Norms var ANSOs första evenemang med deltagare från andra än de nordiska och östersjöländerna och målgrupperna var både studentaktivister generellt och HBTQ-aktivister som arbetar med studentfrågor. Med detta som bakgrund hade vi alla väldigt olika förkunskaper och erfarenheter vilket var givande och bidrog till en stor bredd på diskussionerna. Heteronormativitet

diskuterades både från ett studentkårs- och HBTQ-perspektiv. Det väsentliga var att förstå olika strukturer i arbetet med och för studenter och att diskutera detta från en intersektionell angreppspunkt.

Vi diskuterade vad heteronormativitet innebär, speciellt inom den högre utbildningen, och hur den går att motverka genom olika strategier i olika kontexter i länder med väldigt skilda bakgrunder. Deltagarna kom förutom från de nordiska länderna från bland annat Rumänien, Polen, Azerbadjan, Georgien, Armenien, Kosovo, Serbien, Moldavien, Holland och Schweiz.

ISABEL ENSTRÖM sitter i SFQ:s styrelse och är aktiv i Gotlands Gaystudenter.

SFS-konferens om likabehandlingslagen

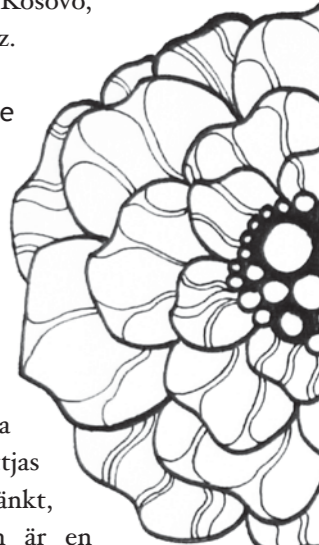
Den 28 maj anordnade SFS, Sveriges förenade studentkårer, en konferens kring likabehandlingslagen och hur vi kan bli bättre på att arbeta mot diskriminering inom högskolan. Upphov till konferensen var Maciej Zarembas artikelserie i DN ”Först kränkt vinner” där Zaremba hävdar att studenter utnyttjar likabehandlingslagen samt SFS rapport ”Osynliga rättigheter” som visar att var femte student inte ens känner till likabehandlingslagen eller sina egna rättigheter.

Dagen innehöll flera föredrag, bland annat ett pass om lagstiftningen där SFQ:s ordförande Linda Elstad medverkade, samt en panel där likabehandlingslagen diskuterades. Panelen som bestod av Maciej Zaremba, Elin Rosenberg, Katri

Linna, Caroline Olsson och Metta Fjelnker* hade alla sin egen bild av likabehandlingslagens funktion och syfte. Den bild som Maciej Zaremba lyfte fram i artikelserien, att lagen utnyttjas och att studenter missbrukar ordet kränkt, ställdes emot att likabehandlingslagen är en viktig funktion för att säkerställa att ingen blir diskriminerad inom högre utbildning.

SOFIA B. KARLSSON är projektledare på SFS med ansvar för mångfaldsfrågor sofia.b.karlsson@sfs.se

* Maciej Zaremba är debattör och journalist på DN, Elin Rosenberg är ordförande för SFS, Katri Linna är ombudsman mot etnisk diskriminering, Caroline Olsson är ansvarig för likabehandling och breddad rekrytering vid Karolinska institutet och Metta Fjelnker är ordförande för Lärarnas Riksförbund.

illustrationer CAMILLA LEKEBJER

I slutet av augusti 2007 arrangerade den nordiska hbtq-studentförbundet ANSO den andra pridefestivalen någonsin på Färöarna. SFQ hade givetvis folk på plats och statssekreterare Johan Tiedemann representerade den svenska regeringen. Uppslutningen ökar för varje festival och inför årets Pride har lokala krafter helt tagit över arrangerandet.

I Berlin hölls under våren 2nd. European Transgender Council – Make Human Rights Work - som ett led i att ena transrörelsen i Europa. På konferensen närvarade representanter från 38 länder. Anna Olovsson, Monika Grzywnowicz och Sara Nilsson från SFQ var på plats. En forskningsgrupp ledd av professor Stephen Whittle presenterade en nyligen färdigställd rapport om transpersoners erfarenheter av bemötande inom vården. I sommar kommer forskningsgruppen till Europride i Stockholm för att prata vidare om rapporten på ett av SFQ:s seminarier.

Det senaste året har SFQ varit mer aktivt än någonsin tidigare. Här följer några korta nedslag i det senaste årets aktiviteter!

foto: VIOLA ARVIDSSON, SARA NILSSON & ANNA OLOVSDOTTER LÖÖV

ANSO anordnade även en Study Session på Europarådets ungdomscenter i Budapest. Deltagare från över tjugo länder deltog och diskuterade heteronormativitet i högre utbildning.

Under Uppsalas första pridefestival i maj deltog SFQ:s vice förbundsordförande Sara Nilsson i en paneldebatt om heteronormativitet på Uppsala universitet. I panelen som modererades av Emelie Hedén Eklund, jämlikhetsansvarig på Uppsala studentkår, satt även FUGS ordförande Andrea Bergström, Uppsala universitets jämställdhetshandläggare Annika Lindé samt representanter för Uppsala studentkår och Kuratorskonventet. SFQ vill gratulera arrangörerna för att på ett succéartat sätt lyckats genomföra en intersektionell Uppsala Pride där framförallt det anti-rasistiska och feministiska perspektivet hela tiden var närvarande. Bilden till höger: Ingvill Andal från FUGS, studentpräster och RFSL Uppsalas ordförande vid regnbågsmässan.

Liksom tidigare år var paraden under Riga Pride av säkerhetsskäl tvungen att hållas inom ett avspärrat område. Motdemonstranterna fick stå bakom dubbla kravallstaket med sina plakater och skandera ut sitt hat. Nazister, religiösa fundamentalister och "engagerade" Rigabor slöt upp sida vid sida. Omar Farjani och Sara Nilsson från SFQ var på plats.

STOLT

bjöd på årets mest färgglada fest

text ANNA-KARIN BLOM
foto SARA NILSSON

STOLT är Sveriges nordligaste lokala hbtq-studentförening och har skrapat ihop tiotalet medlemmar på Luleå tekniska universitets institution för musik och medier i Piteå. Stundom har verksamheten stått ganska stilla, men vi har alltid funnits och under läsåret 2007/2008 bjöd vi på Piteås i särklass mest färgglada fest.

Sagan om STOLT börjar när 2005 hade lämnat över till 2006 och snön var som djupast i Piteå. En grupp på qx för att samla hbtq-studenter genererade funderingar om en förening och en tapper skara på ungefär tio studenter träffades och började spåna om allt från föreningsnamn till aktiviteter. Med hjälp och tips från SFQ och med samlade krafter gjorde vi vårt bästa för att knuffa vår förening framåt och insåg redan i början av vägen att vi hade väldigt roligt tillsammans. Snabbt fick vi ett namn som klingade av hur vi kände oss, hur klyschigt det än må låta,

och vi tog första stegen ut i studentföreningslivet.

När STOLT för första gången klev ut ur garderoben på skolan och med affischer visade sin existens blev mottagandet inte riktigt vad man önskat. Dagen efter att skolan smyckats med färgglada affischer som berättade om STOLT som nytt tillskott i studentföreningsvärlden var de borta. Konsekvent hade affischerna rivits ner och försvunnit. Trots besvikelse och viss chock skrevs nya affischer ut och skolan tapetserades på nytt. Affischerna fick sitta någon dag innan de återigen försvann från skolans väggar. Samma procedur upprepades två gånger till och irritationen spreds sig för varje tur till skrivaren. Det hela kändes olustigt och förvånande, men samtidigt kändes föreningsstarten än viktigare då vi upptäckte att atmosfären på skolan kanske inte var så öppen och accepterande som vi hade trott. Detta påtalades av flera icke-medlemmar och i och

med affischincidenterna fick STOLT stort stöd från många håll och många ville genast bli stödmedlemmar. Inget ont som inte har något gott med sig.

Efter events som mindre besökta filmkvällar och en lyckad schlagerfest ville vi hösten 2007 slå på stort. Kårhuset bokades strategiskt in i slutet på september, lagom till att de nya studenterna hade anlänt. Denna fest skulle bli större och festligare än tidigare, och nu hade vi inte någon melodifestival som backade upp, så nu var STOLT huvudpersonerna. Tillstånd söktes för att få bjuda in även icke-studenter och inbjudningsaffischerna uppmanade gästerna att följa dresskoden: färgglatt. Och en färgglad kår blev det. Inte bara för att kårhuset pyntats med regnbågsflaggor och det serverades specialkomponerade färgglada drinkar i barren, utan för att så gott som varje gäst hade gjort sitt yttersta för att komponera en så färgsprakande outfit som möjligt.

Institutionen för musik och medier vid LTU är en liten institution. Antalet studenter ligger en bra bit under tusen och kårhuset har en kapacitet på bara dryga trehundra. Men när kvällen med regnbågstema var över stod räksneuret i entrén på 274, en siffra som sällan nås på kårkvällar i Piteå. Att känna att STOLT kunde locka nästan halva skolan att delta var en otroligt peppande känsla. Vi var ett gäng stolta medlemmar, i dubbel bemärkelse.

Fanny Johansson var en av gästerna och vann pris i tävlingen "mest färgglada" för sitt lila hår, rosa klänning och regnbågsmålade armar.

– Det var en jätterolig och annorlunda kväll. Det är kul att STOLT anordnar events på kåren och bjuder in hela skolan. Och allmänheten. Föreningen blir mindre anonym för resten av skolan då. Kvällen blev dessutom en mötesplats mellan studenter och pitebor då flera som dök upp var icke-studenter, vilket är något kåren inte lyckats med så många gånger själva, förklarar hon.

Hur många hbtq-studentföreningar kan skryta med att de har ett eget band? STOLT har ett. Bandet gjorde debut på schlagerfesten och gjorde ett andra bejublat uppträdande på regnbågifesten.

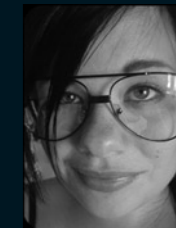
Stina Norlin var med och gjorde STOLT-bandet till verklighet.

– Vi upptäckte att vi kunde få ihop ett helt band bara bestående av gayfolket på skolan, så då gjorde vi det. Och bandet blev en succé! Vi satsade mycket på show till skillnad från många andra band från skolan. Hela tanken med festen var att sticka ut från mängden och göra något annat än alla andra kårpubar, säger Stina. Hon tror att STOLT hjälpt till att öka öppenheten och visa på att hbtq-personerna på skolan inte är så annorlunda trots allt.

– De problem vi hade med STOLT, som incidenterna med nerrivna affischer visade ju att en förening behövdes. Konstigt nog finns det ju fortfarande folk med fördomar, men att vi ställde till med det där kalaset, som ovanligt många deltog i, tror jag gjorde att många fick upp

ögonen. Att det är vi, deras helt vanliga skolkamrater som de ser och spelar med, jobbar och dricker kaffe med som är de där läskiga homosarna, och att vi kanske inte är så konstiga ändå. Jag är stolt över att ha varit med i STOLT, säger Stina, som nu är utexaminerad musiklektör och har lämnat skolan och STOLT, med ett leende. Under tecknad är också stolt över att ha fått vara en del av STOLT. Med små medel kan man göra skillnad, och man kan ha otroligt roligt på vägen. Det är befriande att upptäcka.

ANNA-KARIN BLOM är nyutexaminerad journaliststudent med storstadslängtan och ett förflutet som ordförande i STOLT.

SÖKES:

Du som vill arbeta för en högskola fri från heteronormativitet och för solidaritet mellan hbtq-personer i världen.

Egenskaper: Brinnande engagemang, god samarbetsförmåga, snyggt intellekt. Du bör ha kunskap om hbt- och/eller utbildningsfrågor eller "bara" ett stort intresse.

FINNES:

Ungt, fräscht hbtq-förbund för alla studenter.

Sveriges Förenade HBTQ-studenter (SFQ) söker nya krafter. SFQ samlar HBTQ-studentföreningar vid universitet och högskolor runt om i Sverige och arbetar med att förbättra hbtq-studenters situation och motverka heteronormen inom högskolan. SFQ samlar och stärker lokala avdelningar för HBTQ-studenter och är lokalavdelningarnas politiska språkrör.

I november ska SFQ rösta fram en ny förbundsstyrelse för 2009 och i den behövs många olika människor, med många olika erfarenheter. Förbundet behöver även bra revisorer. Kanske är det just du som behövs? Eller vet du någon annan bra person? Vi vill gärna få chansen att lära känna dig eller din vän, visa upp alla våra goda sidor och berätta mer om vad det innebär att sitta i styrelsen.

Vad väntar du på? Kanske kan vi ge oss av på en spännande färd tillsammans ;-)
Kontakta SFQ:s valberedning på valberedningen@hbtqstudenterna.se

www.hbtqstudenterna.se

Valberedningen svarar på frågor när som helst, men för att kunna föreslå SFQ:s årsmöte en ny styrelse och nya revisorer i november så behöver vi få en formell nominering senast den 1 oktober. Nomineringen bör innehålla namn, kontaktuppgifter och en motivering till varför den nominerade passar i styrelsen (det går bra att nominera sig själv). Har du ett intresse av att engagera dig i SFQ redan nu under 2008 så slussar vi dig gärna vidare. SFQ behöver hela tiden nya eldsjälar, i styrelsen eller på annat håll.

saraelgeholm@hotmail.com